

Hans-Jörg Schwenk, Reinhold Utri, Justyna Zając, Ewa Bartoszewicz

"Vielheit und Einheit der
Germanistik weltweit", XI Kongres
Międzynarodowego Stowarzyszenia
Germanistów (IVG), Warszawa, 30
lipca - 7 sierpnia 2010 r.

Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik nr 4,
331-338

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KOMUNIKATY I SPRAWOZDANIA

Vielheit und Einheit der Germanistik weltweit. XII Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów (IVG) Warszawa, 30 lipca – 7 sierpnia 2010 r.

W pierwszym tygodniu sierpnia ubiegłego roku wzrok całej germanistyki światowej zwrócił się w kierunku Warszawy. Między 30 lipca a 7 sierpnia 2010 r. w stolicy Polski, w murach Uniwersytetu Warszawskiego odbył się organizowany co pięć lat, tym razem dwunasty kongres *Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów (Internationale Vereinigung für Germanistik – IVG)*, najstarszego i największego towarzystwa germanistycznego na świecie.

IVG to organizacja posiadająca statut, ale nie mająca stałej siedziby. Jej kierownictwo, a wraz z nim miejsce organizacji kongresu, nie są przypisane do jednego państwa, lecz zawsze po upływie pięcioletniej kadencji prezydenta są przenoszone do kolejnego kraju. Podczas Walnego Zgromadzenia członków IVG, wieńczącego poprzedni kongres IVG w Paryżu, na nowego prezydenta wybrano warszawskiego uczonego, prof. Franciszka Gruczę. W ten sposób został zapoczątkowany nowy rozdział w historii IVG, gdyż po raz pierwszy od momentu założenia Stowarzyszenia funkcja prezydenta IVG i zadanie zorganizowania kolejnego kongresu powierzono przedstawicielowi germanistyki „położonej” na wschód od Łaby. Prof. F. Grucza przyjął funkcję prezydenta IVG w imieniu całej polskiej germanistyki. Ta natomiast wspierając nowego Prezydenta IVG wykorzystała jednorazową szansę – możliwość powtórzenia niezwykle warszawskiego wydarzenia w Polsce lub w innym kraju środkowoeuropejskim jest bowiem niewielka (szansa na powtórny wybór kierownictwa IVG z tej części Europy jest bardzo odległa i może się realnie pojawić za co najmniej 30–40 lat).

Z inicjatywy i na propozycję prezydenta IVG oraz w porozumieniu z Prezydium i Międzynarodową Radą Stowarzyszenia już podczas pierwszego zebrania nowych władz na jesieni 2006 r. wybrano temat przewodni warszawskiego kongresu IVG: „Wielość i jedność germanistyki w skali światowej”. Głównym powodem zaproponowania tak szeroko zakrojonego tematu, jak przyznaje sam prof. Franciszek Grucza, było w głównej mierze dążenie do stworzenia podczas kongresu wszystkim członkom IVG możliwości „wskazania obecnych, zarówno jakościowych, jak i kwantytatywnych wymiarów dziedziny – rosnącą liczbę przedmiotów, obszarów zainteresowań, subdyscyplin germanistyki, jak również jej historyczną, geograficzną, metodologiczną i teleologiczną dyferencjację i bogactwo, w skrócie: rozpoznania i zaprezentowania mnogości i złożoności dziedziny oraz jej wewnętrznej dynamiki rozwoju”.

Organizujący kongres profesor Franciszek Grucza w żadnym razie nie zadowolił się ani powielaniem wzorców swoich poprzedników, ani kontynuowaniem

ich polityki. Od samego początku dołożył on wszelkich starań, by w miejsce utartych praktyk zaproponować nowe i idące z duchem czasu rozwiązania. I tak, nowy prezydent IVG wprowadził istotną zmianę w zakresie przygotowań programu warszawskiego kongresu. Zrezygnował on bowiem ze stosowanej dotychczas strategii *top down* i zastąpił ją działaniem *bottom up*, co w praktyce oznaczało zaprzestanie dotychczasowego zwyczaju opracowywania programu przez kierownictwo i odgórnego dyktowania jego kształtu, lecz przekazanie inicjatywy w tym zakresie „w dół” – samym członkom IVG. Aby zrealizować zamierzony cel, tuż po objęciu urzędu prezydent IVG zwrócił się w liście okólnym do wszystkich członków IVG z prośbą o przedstawianie propozycji sekcji, forów dyskusyjnych i innych rodzajów przedsięwzięć, a także o czynny udział w przygotowaniach do kongresu, zwłaszcza w kwestii zagadnień tematycznych. Podjęte działania miały na celu zachęcenie i zmotywowanie jak największej liczby członków IVG do przedstawienia swoich doświadczeń i wizji nowoczesnej germanistyki podczas warszawskiego kongresu. Reakcja członków na apel prezydenta spotkała się z zaskakująco szerokim odzewem, a tym samym przeszła najśmielsze oczekiwania organizatorów kongresu: liczba zgłoszonych referatów ze wszystkich zakątków świata – 1600 – mówi sama za siebie. Tym samym stało się jasne, że warszawski kongres pobije wszelkie dotychczasowe rekordy liczby uczestników. Jeszcze nigdy w historii IVG nie zgromadzono tak dużej liczby naukowców w czasie trwania jednego kongresu – warszawski kongres skupił ok. 2000 germanistów, wśród nich wielu uczonych światowej sławy, którzy wzięli udział w 60 (!) różnych sekcjach specjalistycznych.

W celu przygotowania tego ogromnego przedsięwzięcia organizatorzy poświęcili w znacznej mierze swój wolny czas. Bezinteresownej pomocy udzielił także Uniwersytet Warszawski, a w szczególności Wydział Lingwistyki Stosowanej UW. *Suma summarum* organizatorzy nie musieli wprowadzać jakichkolwiek dodatkowych opłat kongresowych.

Niezwykle duże zainteresowanie, jakie wzbudził warszawski kongres na całym świecie, należy przypisać także atrakcyjności miejsca, w którym obradował. Kongres odbył się mianowicie w przepięknej części Warszawy – na obszarze „historycznego” kampusu Uniwersytetu Warszawskiego przy Krakowskim Przedmieściu. 30 lipca 2010 r. w auli dawnej siedziby Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego prezydent IVG prof. Franciszek Grucza uroczyście otworzył XII kongres IVG, serdecznie witając jego uczestników i licznie przybyłych gości honorowych. Prof. F. Grucza zaznaczył, że ten kongres, podobnie jak poprzednie, wprawdzie jest zasadniczo przedsięwzięciem IVG, lecz jednocześnie stanowi szczególne wydarzenie krajowej (w tym przypadku: polskiej) germanistyki, a także Uniwersytetu Warszawskiego, w którego murach został zorganizowany. Bez wsparcia udzielonego zarówno przez panią Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Katarzynę Chałasińską-Macukow, jak i przez Dziekana Wydziału Lingwistyki Stosowanej, prof. Sambora Gruczę, jak podkreślił prezydent, nie powiodłaby się ani realizacja tak złożonego projektu, ani stworzenie podstawy materialnej do jego wykonania. Co więcej: bez wspomnianej pomocy nie udało by się załatwienie wszelkich spraw admi-

nistracyjnych. Słowa gorącego podziękowania prezydent skierował w tym względzie także do prof. Lecha Kolago, Dyrektora Instytutu Germanistyki, pełniącego funkcję zastępcy przewodniczącego warszawskiego Komitetu Organizacyjnego, za jego pełne poświęcenia zaangażowanie. Następnie prezydent zwrócił się do swoich dwóch poprzedników, prezydenta honorowego IVG, prof. Jean-Marie Valentina (Paryż) i prof. Petera Wiesingera (Wiedeń), oraz wyraził swoją radość z ich obecności, świadczącą o tym, że na płaszczyźnie kierownictwa IVG zakorzeniła się tradycja kolegiального przekazywania funkcji i owocnego dialogu między nowo wybranym prezydentem a jego poprzednikiem. W dalszej kolejności prezydent przywitał prof. Marianne Hepp, prezydent Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego, prof. Ernesta W. B. Hessa-Lütticha, prezydenta Stowarzyszenia Germanistyki Interkulturowej, prof. Gerharda Stickla, prezydenta Europejskiej Federacji Narodowych Instytucji na rzecz Języka, oraz przedstawicieli wszelkich instytucji, które znacząco wsparły finansowo uczestników kongresu oraz przygotowania do kongresu: dr Giselę Janetzke, zastępcę sekretarza generalnego Fundacji im. Alexandra von Humboldta, dr Giselę Schneider i dr. Heinza-Rudiego Spiegla, reprezentanta Fundacji im. Margi i Kurta Möllgaardów, Friederike Schomaker i dr. Romana Luckscheitera z Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) z siedzibą w Bonn, sekretarza generalnego DAAD, dr. Christiana Bodego, i dyrektora Przedstawicielstwa DAAD w Warszawie, dr. Randolfa Oberschmidta. Następnie prof. F. Grucza zwrócił się do następujących przedstawicieli ambasad krajów niemieckojęzycznych w Warszawie: Stelli Avallone, minister w Ambasadzie Austrii w Polsce, Jensa Lütkenherma, kierownika Wydziału Kultury Ambasady Niemiec w Warszawie, i Olafa Kjelsena, zastępcy ambasadora Szwajcarii w Polsce, wyrażając podziękowanie i uznanie za ich nieoceniony wkład w pomoc i sfinansowanie różnych imprez kulturalnych w ramach programu okołokongresowego¹.

Po krótkim muzycznym intermezzo w wykonaniu kwartetu „Camerata”, jednego z najwybitniejszych polskich zespołów kameralnych, głos zabrała przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, a następnie Rektor Uniwersytetu Warszawskiego, Jej Magnificencja prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow. Rektor powitała uczestników XII kongresu IVG w imieniu całego Uniwersytetu i wyraziła uznanie dla prof. Franciszka Gruczy za jego nieprzećiętne zaangażowanie w przygotowanie tak ważnego kongresu, za jego nieustanne i niezłomne dążenie do wspierania międzynarodowej współpracy naukowej i upowszechnianie poznania naukowego. Następnie przedstawiła w zarysie historię Uniwersytetu Warszawskiego i wskazała w tym kontekście na związek kompozytora Fryderyka Chopina z Uniwersytetem Warszawskim. W latach 1817–1827 Uniwersytet był domem młodego kompozytora, który tutaj dorastał i rozwijał swój muzyczny talent².

¹ Pełny tekst wystąpienia opublikowaliśmy na łamach nr 3 Lingwistyki Stosowanej (przypis redakcji LS). Zostanie on opublikowany także w pierwszym tomie pokongresowym IVG.

² Pełny tekst wystąpienia opublikowaliśmy na łamach nr 3 Lingwistyki Stosowanej (przypis redakcji LS).

Następnie głos zabrał Dziekan Wydziału Lingwistyki Stosowanej, prof. Sambor Gucza, po którym wystąpili przedstawiciele wspomnianych powyżej fundacji: dr Gisela Janetzke, dr Gisela Schneider i dr Heinz-Rudi Spiegel, a także reprezentanci ambasad krajów niemieckojęzycznych w Warszawie. Minister w Ambasadzie Austrii w Polsce, Stella Avallone, zaprosiła wszystkich obecnych na koncert chopinowski, a po nim na poczęstunek zorganizowany przez Ambasadę Austrii, przedstawiciel Ambasady Szwajcarii, Olaf Kjelsen, zaprosił do udziału w rockowym wieczorze muzycznym przygotowanym przez niemiecko-szwajcarski kwartet „Titanic” we współpracy z Ambasadą Szwajcarii. Na zakończenie w imieniu Ambasady Niemiec przemówił ustępujący ze stanowiska kierownik Wydziału Kultury, Jens Lütkenherm.

Uroczystą ceremonię otwarcia zamknęły trzy wykłady naukowe: Prof. Peter Strohschneider (Monachium) przedstawił kwestie związane z „Germanistyką w społeczeństwie nauki”, zaś prof. Mirosława Czarnecka (Wrocław) omówiła „Rekonstrukcję kobiecej geneologii w dyskursie estetycznym autorek niemieckich począwszy od XVII wieku”, z kolei Hans-Jürgen Krumm (Wiedeń) zaprezentował szanse i zagrożenia dotyczące „(Nauki i nauczania) języka niemieckiego w świecie wielojęzycznym” i poddał je krytycznej ocenie.

Już po południu w dniu otwarcia kongresu rozpoczęto obrady w pierwszych sekcjach. Jak wspomniano wyżej, obradowało łącznie 60 sekcji, z których każda podjęła określony temat w ramach współczesnej germanistyki. Tematy, na które dyskutowano w poszczególnych sekcjach, stanowiły w dużej mierze odzwierciedlenie obecnej wewnętrznej dyferencjacji dziedziny i dotyczyły nie tylko klasycznych subdyscyplin germanistyki narodowej, lecz także specyficznych obszarów wysoko rozwiniętej germanistyki zagranicznej. Aby się o tym przekonać, wystarczy spojrzeć na poniższe zestawienie sekcji i tematów:

- Sekcja 1.: Der deutschsprachige politische Roman
- Sekcja 2.: Textsorten und Sprachgeschichte
- Sekcja 3.: Literatur, Kunst und Musik im Kontext. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache
- Sekcja 4.: Sprache in der Literatur
- Sekcja 5.: Die deutschsprachige Kultur und Lateinamerika
- Sekcja 6.: Politische Romantik im 19. und 20. Jahrhundert
- Sekcja 7.: Die deutsche Romantik und ihre Folgen
- Sekcja 8.: Sprachkonzepte und Grammatikmodelle im DaFiA-Unterricht
- Sekcja 9.: Luxemburgistik im Spannungsfeld von Mehrsprachigkeit, Regionalität, Nationalität und Internationalität
- Sekcja 10.: Multimediale und transnationale Kommunikation im Barockzeitalter
- Sekcja 11.: Beschreibende deutsche Grammatik
- Sekcja 12.: Positionierung und Argumentation im mündlichen Erzählen
- Sekcja 13.: Klimachaos und Naturkatastrophen in der deutschen Literatur – Desaster und deren Deutung
- Sekcja 14.: Post/Nationale Vorstellungen von ‚Heimat‘ in deutschen, europäischen und globalen Kontexten

- Sekcja 15.: Karikatur im Fremdsprachenunterricht: Zur gegenwärtigen sprachdidaktischen Rolle des satirischen Bildes
- Sekcja 16.: Theorie und Geschichte der Translationswissenschaft
- Sekcja 17.: Synthetische Grammatik des Deutschen als einzelsprachliche Grammatik auf universeller Basis
- Sekcja 18.: Bilaterale Interkulturelle Kommunikation in der Globalisierung
- Sekcja 19.: Entwicklungen in der deutschsprachigen Gegenwartsliteratur und Medien nach 1989
- Sekcja 20.: Nationale Erinnerungskulturen im Zeitalter der Globalisierung
- Sekcja 21.: Interkulturalität als Herausforderung und Forschungsparadigma der Literatur- und Medienwissenschaft
- Sekcja 22.: Globalisierung – eine kulturelle Herausforderung für die Literaturwissenschaft? Germanistische Abgrenzungen
- Sekcja 23.: Interferenz-Onomastik
- Sekcja 24.: Germanistische Textlinguistik
- Sekcja 25.: Deutsch im Rahmen von Mehrsprachigkeitskonzepten
- Sekcja 26.: Vormoderne Textualität
- Sekcja 27.: Ich, Individualität, Individuum – kulturelle Selbstvergewisserung in der Literatur
- Sekcja 28.: Nationale und Transnationale Identitäten in der Literatur
- Sekcja 29.: Oudere Nederlandse Letterkunde (Ältere Niederländische Literatur)
- Sekcja 30.: Deutsche Dialekte und Regionalsprachen
- Sekcja 31.: Deutschlernen an der Grenze. Wider den Einheitsunterricht!
- Sekcja 32.: Niederländische Sprach- und Literaturwissenschaft mit besonderer Berücksichtigung des Afrikaans
- Sekcja 33.: Diachronische, diatopische und typologische Aspekte des Sprachwandels
- Sekcja 34.: Klassische Moderne-Schwellen
- Sekcja 35.: Einheit in der Vielfalt? Der Europadiskurs der SchriftstellerInnen seit der Klassik
- Sekcja 36.: Film und visuelle Medien
- Sekcja 37.: Erzählte Geschichte – erinnerte Literatur
- Sekcja 38.: Vielheit und Einheit des Erzählens? Möglichkeiten einer historischen Narratologie
- Sekcja 39.: Digitalität und Textkulturen
- Sekcja 40.: Deutsch-polnische Erinnerungsorte
- Sekcja 41.: Jiddische Sprache und Literatur in Geschichte und Gegenwart
- Sekcja 42.: Sprachliche Höflichkeit zwischen Etikette und kommunikativer Kompetenz: linguistische, interkulturelle und didaktische Überlegungen
- Sekcja 43.: Koloniale und postkoloniale deutschsprachige Literatur
- Sekcja 44.: Formen literarischer und intellektueller Zusammenarbeit
- Sekcja 45.: De Nederlandse taalkunde – diachroon en synchroon (Die niederländische Sprachwissenschaft – diachronisch und synchronisch)

- Sekcja 46.: Schreiben im Holocaust
 Sekcja 47.: Aufgaben der Erforschung der Mittleren Deutschen Literatur bzw. der Kulturgeschichte der Frühen Neuzeit
 Sekcja 48.: Literatur- Medien-Kultur im germanistischen Kontext
 Sekcja 49.: Corpusdaten und grammatische Regeln
 Sekcja 50.: Geschichte des Deutschen als Fremdsprachenunterricht weltweit / Geschichte von DaF weltweit
 Sekcja 51.: Kontakt und Transfer in der Sprach- und Literaturgeschichte des Mittelalters und der Frühen Neuzeit
 Sekcja 52.: Geschlecht, Nation und Generation
 Sekcja 53.: Diskurslinguistik im Spannungsfeld von Deskription und Kritik
 Sekcja 54.: Deutsche Morphologie im Kontrast
 Sekcja 55.: Deutsch als Fremdsprache im Wandel. Von der linguistischen Fremdsprachendidaktik zur interkulturellen Fremdsprachenpädagogik?
 Sekcja 56.: Fachsprachen in Theorie und Praxis
 Sekcja 57.: Indien im Spiegel der deutschen Dichtung
 Sekcja 58.: Interkulturelles Verstehen und kontrastives Vergleichen
 Sekcja 59.: Stadtvorstellungen und -utopien in Literatur und Geschichte
 Sekcja 60.: Autofiktion. Neue Verfahren literarischer Selbstdarstellung

Kolejne novum organizacyjne wprowadzone przez prof. F. Gruczę polegało na tym, że każdy dzień kongresu rozpoczynał się, w przeciwieństwie do dotychczasowych kongresów, nie od wykładu plenarnego, lecz od dyskusji plenarnej, tzw. panelu, przy czym w każdym panelu uczestniczyło od czterech do sześciu członków IVG, wybranych przez organizatorów.

Ta nowość organizacyjna umożliwiła większej liczbie członków IVG i uczestnikom kongresu przedstawienie swojego punktu widzenia podczas dyskusji plenarnej, a wszyscy zainteresowani mogli publicznie zabrać głos na omawiany temat. Łącznie zorganizowano osiem paneli, które stanowiły bogatą ofertę tematyczną. Były to:

- Panel A: Führt die deutschsprachige Literatur „Selbstgespräche“? Zur internationalen Wahrnehmung zeitgenössischer deutschsprachiger Literatur
 Panel B: Transkulturalität und Intermedialität in der Germanistik des globalen Zeitalters
 Panel C: Warum Literatur der Vormoderne?
 Panel D: Zukunftsmodelle der Germanistik
 Panel E: Regionalsprachen im Kontakt mit Standardsprachen – Das Beispiel der Schweiz, des Elsass und Luxemburgs
 Panel F: Interkulturelle Germanistik im Wandel, 1. Teil: Aufbruch zu neuen Horizonten
 Panel G: Interkulturelle Germanistik im Wandel, 2. Teil: Transkulturalität als Herausforderung
 Panel H: Die deutsche Sprache unter den heutigen politischen und sozialen Bedingungen im In- und Ausland

Jednakże warszawski kongres nie ograniczył się wyłącznie do dyskusji specjalistycznych na tematy związane z germanistyką. Na uczestników kongresu czekał też szeroko zakrojony program kulturalny towarzyszący części naukowej, ją uzupełniający, ubogacający, i w pewnym sensie stanowiący wraz z nią komplementarną całość. Pierwszego wieczoru odbył się w wypełnionej do ostatniego miejsca auli dawnej siedziby Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego wspaniały koncert utworów Fryderyka Chopina, zorganizowany przez Towarzystwo im. Fryderyka Chopina wraz z Wydziałem Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Estetyczną część wieczoru wypełnił mistrz Piotr Paleczny, jeden z najwybitniejszych polskich pianistów i laureat pięciu międzynarodowych konkursów pianistycznych. O część kulinarną zatroszczyła się Ambasada Austrii, zapraszając po koncercie wszystkich uczestników kongresu do Pałacu Kazimierzowskiego na poczęstunek.

Ważnym wydarzeniem, które odbyło się w ramach XII kongresu IVG w Warszawie, było bez wątpienia, podobnie jak w Paryżu, uroczyste wręczenie nagrody DAAD im. Jakuba i Wilhelma Grimmów. Tym wysokim odznaczeniem są rokrocznie wyróżniani i doceniani zagraniczni naukowcy, których prace z zakresu niemieckiej literatury i językoznawstwa, języka niemieckiego jako języka obcego, niemiecoznawstwa stanowią wybitny wkład w rozwój przedmiotu i dziedziny germanistyki, oraz którzy, jak stwierdził Sekretarz Generalny DAAD, dr Christian Bode, „dzięki swoim działaniom dydaktycznym i badawczym za granicą przyczyniają się w szczególności do międzynarodowej współpracy akademickiej i do kulturowego porozumienia”. Z rąk Sekretarza Generalnego DAAD nagrodę 10 tysięcy euro oraz dotację na czterotygodniowy pobyt badawczy na jednej z niemieckich uczelni otrzymał amerykański germanista prof. David E. Wellbery.

W tym wydarzeniu wzięli udział wybitni goście honorowi, m.in. nowo zaprzyjęzony ambasador Republiki Federalnej Niemiec, Jego Ekscelencja dr Rüdiger Freiherr von Fritsch. W swoim pierwszym oficjalnym wystąpieniu jako ambasador w Polsce R. Freiherr von Fritsch podkreślił znaczenie germanistyki oraz jej nieograniczone i nieprzewidywalne możliwości. Na potwierdzenie tych słów ambasador przywołał przykład własnej osoby – „dyplomaty i zarazem germanisty z wykształcenia w jednej osobie”, co pokazuje, „do czego może się przydać studiowanie tego interesującego kierunku”. Ambasador mówił o dużym odsetku Polaków uczących się języka niemieckiego. Ponad 2 miliony Polaków uczą się języka niemieckiego, z czego 1,8 miliona stanowią uczniowie. To potwierdza i umacnia czołową pozycję Polski jako kraju otrzymującego najwięcej dotacji w zakresie języka niemieckiego jako języka obcego. R. Freiherr von Fritsch przypomniał, że Polska skupia największą liczbę przedstawicieli zagranicznej germanistyki na świecie. Na zakończenie ambasador pogratulował prof. Wellbery'emu z okazji otrzymania nagrody. Ponadto przemówienia wygłosiły także osoby pełniące najważniejsze funkcje w DAAD, nowo wybrana prezydent prof. Sabine Kunst oraz sekretarz generalny dr Christian Bode, a także kierownik referatu ds. Europy Fundacji im. Alexandra von Humboldta, dr Sven Baszio, i sam laureat prof. David E. Wellbery, który wygłosił wykład *Dramatyzacja piękna w twórczości Goethego*. Po uroczystej cere-

monii połączonej z wręczeniem nagrody, zgromadzeni goście udali się na poczęstunek zorganizowany przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej i Fundację im. Alexandra von Humboldta.

Kolejne dni również obfitowały w wydarzenia kulturalne. Austriackie Forum Kultury przygotowało wieczór literacki z Josefem Winklerem. Autor przeczytał fragmenty swoich książek *Roppongi. Requiem für einen Vater* (2007) i *Ich rei mir eine Wimper aus und stech dich damit tot* (2008). Na zakończenie wieczoru został wyświetlony film pt.: *Josef Winkler. Der Kinoleinwandgeher*.

Szczególny „kulturalny kąsek” stanowił wieczór pieśni Roberta Schumanna, Franz Liszta i Gustava Mahlera. W czasie tego wieczoru widzowie mogli podziwiać odznaczoną wieloma nagrodami niemiecką sopranistkę Ruth Ziesak, której na pianinie akompaniował Gerold Huber. Podczas koncertu można było usłyszeć pieśni do tekstów znakomych niemieckich poetów, tj. Johanna Wolfganga von Goethego, Heinricha Heinego i Josepha von Eichendorffa. Po koncercie odbył się poczęstunek na zaproszenie Instytutu Goethego i Ambasady Niemiec w Warszawie, organizatorów wieczoru pieśni.

Swoistego rodzaju klamrę w programie kulturalnym stanowił występ kabaretu „Titanic”, którego wyjątkowość polegała na tym, że interpretacja tekstów i muzyka na żywo przeplatały się, tworząc dramaturgię *ad hoc*. Zespół składający się z czterech młodych kobiet zaskakiwał spontanicznością i ironicznym humorem. Po wystąpieniu Ambasada Szwajcarii zaprosiła na koktajl, który miał miejsce w gmachu biblioteki uniwersyteckiej.

Warszawskiemu kongresowi towarzyszył bogaty program wycieczek, umożliwiający gościom zwiedzanie ciekawych kulturowo-historycznych zakątków Polski.

Ostatniego dnia kongresu odbyło się Walne Zgromadzenie członków IVG, na którym wybrano nowego prezydenta, jego zastępców i członków Międzynarodowej Rady. Prawo głosu przysługiwało wszystkim aktywnym członkom IVG. Nowym prezydentem IVG został prof. Jianhua Zhu z Chin, więc za pięć lat kolejny kongres IVG odbędzie się w Państwie Środka, w Szanghaju. Na zastępców prezydenta wybrano prof. dr Laurę Auteri (Włochy) i prof. dr. Adjaï A. Paulina Oloukponę-Yinnona (Afryka).

Warszawski kongres wywołał duży rezonans i bez wątpienia spełnił postawione przed nim wyzwanie zaprezentowania wewnętrznej, a także regionalnej i międzynarodowej dyferencjacji germanistyki oraz udokumentowania interdyscyplinarnego profilu germanistyki jako dziedziny akademickiej.

XII kongres IVG z całą pewnością wyznaczył nowe standardy i na długo jeszcze pozostanie w pamięci germanistów na całym świecie. Jednak, jak wiadomo, zakończenie jednego kongresu to rozpoczęcie przygotowań do kolejnego – w Szanghaju w 2015 r.

Hans-Jrg Schwenk
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Reinhold Utri
Justyna Zając
Ewa Bartoszewicz
Uniwersytet Warszawski